

Obsah

Predhovor	5
1 Charakteristika závodov spoločného stravovania	7
1.1 Formy spoločného stravovania a ich charakteristika	7
1.1.1 Výrobné strediská	8
1.1.2 Odbytové strediská	9
1.1.3 Ubytovacie závody a strediská	11
1.2. Prevádzkové náležitosti závodov spoločného stravovania	12
1.3 Hygienické a sociálne zariadenia	13
1.4 Zásady technického riešenia závodov spoločného stravovania	14
1.4.1 Umiestnenie a veľkosť závodu	14
1.4.2 Inštalačné zariadenie	14
1.4.3 Vetranie a klimatizácia	16
1.4.4 Osvetlenie	17
1.4.5 Podlahy a steny	18
2 Zariadenie výrobných stredísk	21
2.1 Základné fyzikálne veličiny a ich meranie	21
2.2 Jednoduché zariadenia vo výrobných priestoroch	23
2.2.1 Váhy	23
2.2.2 Pracovné stoly	25
2.2.3 Dopravné vozíky	26
2.2.4 Ručné strojčky	28
2.3 Nádoby a náradie na výrobu jedál	29
2.3.1 Nádoby	29
2.3.2 Náradie	30
2.4. Zásady bezpečnosti a hygieny práce	30
2.4.1 Bezpečnosť práce	30
2.4.2 Hygiena práce	32
3 Kuchynské stroje na spracovanie surovín	34
3.1 Základné fyzikálne pojmy	34
3.1.1 Jednosmerný prúd	34
3.1.2 Elektromery	36
3.1.3 Striedavý prúd	36
3.1.4 Trojfázový prúd	37

3.1.5	Elektromotory	38
3.1.6	Zásady bezpečnosti práce pri používaní elektrických spotrebičov	39
3.2	Druhy strojov na spracovanie surovín	40
3.2.1	Základné strojové zariadenie	41
3.2.2	Jednouúčelové a viacúčelové strojčky	48
3.2.3	Stroje na spracovanie mäsa	52
3.2.4	Stroje na spracovanie cesta	53
3.3	Obsluha strojov	55
3.3.1	Zásady správnej obsluhy	55
3.3.2	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	55
4	Zariadenia na tepelné spracovanie pokrmov	57
4.1	Základné fyzikálne pojmy	57
4.1.1	Tlak v kvapalinách a plynoch	57
4.1.2	Teplota	58
4.1.3	Teplo a práca	58
4.1.4	Využitie infračerveného žiarenia	59
4.2.	Druhy zariadení na tepelnú úpravu pokrmov	59
4.2.1	Sporáky	60
4.2.2	Varné kotly	64
4.2.3	Vyprážacie panvice	69
4.2.4	Ponorné vyprážače	70
4.2.5	Cukrárske pece	71
4.2.6	Ohrievacie stoličky	74
4.2.7	Rošty (grily)	75
4.2.8	Ražne	77
4.2.9	Kávovary	77
4.3	Zariadenie na hygienu nádob a náradia	78
4.3.1	Ohrievače vody	79
4.3.2	Zariadenia na umývanie riadu	80
4.4	Obsluha zariadení	83
4.4.1	Zásady správnej obsluhy	83
4.4.2	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	83
5	Zariadenia na udržiavanie jedál a nápojov v teple	85
5.1	Vplyv tepla na pokrmy	85
5.1.1	Vodný kúpeľ	85
5.1.2	Ohrievacie stoly a skrine (režóny)	86
5.1.3	Termosy	87
5.1.4	Pohyblivé vozíky na predaj pokrmov a nápojov	88
5.1.5	Obsluha zariadenia	88
6	Chladiace zariadenia a sklady	89
6.1	Základné fyzikálne pojmy	89

6.1.1	Zmeny skupenstiev	89
6.1.2	Druhy chladív a ich vlastnosti	90
6.1.3	Chladienie a mrazenie potravín	90
6.2.	Princíp chladienia — druhy a spôsoby chladienia	91
6.2.1	Chladienie prírodným ľadom	91
6.2.2	Chladienie umelým ľadom	91
6.2.3	Chladienie suchým ľadom	92
6.2.4	Kompresorové chladienie	92
6.2.5	Absorpčné chladienie	93
6.2.6	Chladienie soľankou	94
6.3	Druhy chladiacich zariadení	94
6.3.1	Chladiace stoly	95
6.3.2	Chladiace skrine	96
6.3.3	Chladiace vitríny	96
6.3.4	Chladiace boxy	98
6.3.5	Výčapné stolice	98
6.3.6	Prietokové chladiče	99
6.4	Druhy mraziacich zariadení	100
6.4.1	Mraziace stoly	101
6.4.2	Mraziace boxy	101
6.4.3	Výrobníky zmrzliny	101
6.4.4	Konzervátory zmrzliny	103
6.4.5	Výrobníky ľadu	104
6.5	Obsluha chladiacich a mraziacich zariadení	104
6.5.1	Bežná údržba chladiacich zariadení	105
6.5.2	Zásady bezpečnosti práce	105
6.5.3	Hygienické zásady	106
6.6	Skladovanie potravín a nápojov	106
6.6.1	Sklady potravín	107
6.6.2	Dodržiavanie zásad hygieny a bezpečnosti práce	110
7	Zariadenie kuchyne. Centralizácia výroby pokrmov	111
7.1	Základné typy závodov centralizovanej výroby	112
7.1.1	Centrálne kuchyne	113
7.1.2	Zariadenia s kontinuálnou prevádzkou	113
7.1.3	Stroje na spracovanie mäsa	115
7.1.4	Zariadenie na zmrazovanie polotovarov a hotových pokrmov	116
7.1.5	Mikrovlnové zariadenie na ohrievanie zmrazených pokrmov	117
7.1.6	Automaty na tepelnú úpravu hotových pokrmov	117
7.1.7	Ostatné zariadenia na tepelné spracovanie surovín	118

8	Odbytové strediská	120
8.1	Odbytové strediská so stravovacou funkciou	120
8.1.1	Zariadenie jedální so samoobsluhou	121
8.1.2	Zariadenie reštaurácií	125
8.1.3	Zariadenie snack-barov	129
8.1.4	Zariadenie motorestov	131
8.1.5	Zariadenie bufetov	132
8.2	Odbytové strediská so spoločenskou funkciou	133
8.2.1	Zariadenie kaviarní	133
8.2.2	Zariadenie vinární	134
8.3	Technické zariadenie odbytových stredísk	136
8.3.1	Kontrolné a signalizačné zariadenie	136
8.3.2	Osvetľovanie a klimatizácia	137
8.3.3	Zariadenia na upratovacie práce	138
9	Automaty	140
9.1	Predajné automaty	140
9.2	Hudobné automaty	142
9.3	Hracie automaty	142
10	Ubytovacie strediská	143
10.1	Izby v ubytovacích strediskách	143
10.1.1	Rozdelenie hotelových izieb	143
10.1.2	Zariadenie hotelových izieb	144
10.2	Zariadenie ostatných priestorov hotelov	146
10.2.1	Hotelová hala	146
10.2.2	Administratívne a technické zariadenia	147
10.2.3	Vyúčtovanie s hosťom	148
10.2.4	Doplnkové služby pre hostí	148
10.3	Ostatné ubytovacie strediská	149
10.3.1	Motely	149
10.3.2	Botely	149
10.3.3	Turistické ubytovne	149
10.3.4	Chatové osady, stanové tábory, autocampingy	150